

4.6.2. Σε περίπτωση που πρόκειται για επιδημολογικά ή ανοσολογικά στοιχεία, είναι απαραίτητο να προσδιορισθεί ο φορέας στον οποίο μπορεί να παραχωρηθεί δικαίωμα χρήσης των στοιχείων αυτών με σκοπό την διεξαγωγή περαιτέρω επιστημονικών αναλύσεων και να προσδιορισθούν επίσης οι σχετικοί κανόνες. Γενικά, όλοι οι εθνικοί οργανισμοί παροχής δεδομένων πρέπει να θεωρηθούν ως κάτοχοι πνευματικής ιδιοκτησίας και να συμμετάσχουν με την ιδιότητα αυτή σε περαιτέρω αναλύσεις.

4.7. Οι σύγχρονες τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνίας καθώς και το σημερινό πνεύμα συνεργασίας επιτρέπουν και καθιστούν δυνατή μια αποκεντρωμένη και οριζόντια διάρθρωση του δικτύου, όπως προτείνεται σε αυτή τη γνωμοδότηση. Θα ήταν, ωστόσο, σκόπιμο η διάρθρωση αυτή να επιτρέπει

την άμεση πρόσβαση, όλων των οργανισμών των κρατών μελών που συμμετάσχουν, στην κεντρική βάση των πληροφοριών. Η «διήθηση» των πληροφοριών αυτών εκ μέρους της κεντρικής υπηρεσίας της Επιτροπής δεν θεωρείται απαραίτητη.

4.8. Αξίζει επίσης να τονισθεί η ανάγκη αξιοποίησης των εμπειριών που έχουν αποκτηθεί στον τομέα της συνεργασίας και της κατανομής της εργασίας. Οι μονάδες οι οποίες δημιουργήθηκαν στους κόλπους εθνικών κέντρων επιδημολογίας, στις οποίες είχε ανατεθεί η συγκέντρωση, η τεκμηρίωση και η επεξεργασία δεδομένων, τόσο με σκοπό την πληροφόρηση όσο και την χάραξη μέτρων για όλη την Ευρώπη, σχετικά με το AIDS/VIH (στο Παρίσι), την σαλμονέλλωση (στο Λονδίνο), την νόσο των λεγεωνάριων (Λονδίνο), αποδείχθηκαν ως εξαιρετικά αποτελεσματικές. Προτείνεται να δημιουργηθούν παρόμοιες υπηρεσίες σε άλλα κράτη μέλη για άλλες ασθένειες.

Βρυξέλλες, 25 Σεπτεμβρίου 1996.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Carlos FERRER

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο — Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στον τομέα των υδάτων»

(97/C 30/02)

Στις 5 Μαρτίου 1996, και σύμφωνα με το άρθρο 198 της Συνθήκης περί ίδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο — Πολιτική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στον τομέα των υδάτων».

Το τμήμα περιβάλλοντος, δημόσιας υγείας και κατανάλωσης, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, επεξεργάστηκε τη γνωμοδότησή του με βάση την εισαγωγική έκθεση της εισηγήτριας κ. Sanchez Miguel, στις 16 Ιουλίου 1996.

Κατά την 338η σύνοδο ολομέλειας της 24ης και 25ης Σεπτεμβρίου 1996 (συνεδρίαση της 25ης Σεπτεμβρίου 1996), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε, με 97 ψήφους υπέρ και 2 αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Η παρούσα ανακοίνωση εντάσσεται στο V Πρόγραμμα Δράσης της Επιτροπής στον τομέα του Περιβάλλοντος και απαντά στο αίτημα για ριζική αναθεώρηση της κοινοτικής πολιτικής στον τομέα των υδάτων υπό το βασικό πρίσμα της προστασίας των υδάτινων πόρων χωρίς να λαμβάνει υπόψη άλλες θεωρήσεις που δεν αποτελούν το κύριο θέμα.

1.2. Με την αναθεώρηση αυτή της κοινοτικής πολιτικής επιχειρείται η χάραξη μιας αειφόρου πολιτικής στον τομέα των υδάτων που να επιτυγχάνει τους ακόλουθους στόχους, παρότι αναγνωρίζεται ότι ενίοτε αυτοί δεν θα είναι ταυτοχρόνως συμβατοί:

- διασφάλιση της παροχής πόσιμου ύδατος σε ικανοποιητική ποσότητα και ποιότητα,
- διασφάλιση ικανοποιητικής ποσότητας και ποιότητας των πόρων για τις ανάγκες της οικονομίας,

- διασφάλιση ικανοποιητικής ποσότητας και ποιότητας των πόρων για τη διατήρηση των χερσαίων οικοσυστημάτων και των υγροτόπων,
- πρόληψη των ξηρασιών και των πλημμυρών.

Η Ανακοίνωση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι απαιτείται Οδηγία Πλαίσιο που να ενσωματώνει και να προσαρμόζει στις σύγχρονες απαιτήσεις τους ισχύοντες κανόνες.

1.3. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή είχε ζητήσει μεταξύ άλλων μεγαλύτερη συνοχή στην κοινοτική πολιτική στον τομέα των υδάτων, όπως ελεστήμανε και με τη γνωμοδότησή της⁽¹⁾ για την αναθεώρηση της οδηγίας σχετικά με την ποιότητα του νερού που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση⁽²⁾.

Συνεπώς, η ΟΚΕ θεωρεί ιδιαίτερα θετική την πρόταση για Οδηγία Πλαίσιο σχετικά με την Προστασία της Ποσότητας και της Ποιότητας των Υδάτινων Πόρων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Ποσότητα των υδάτινων πόρων

2.1. Μία πτυχή που δεν εξετάζεται επαρκώς στην Ανακοίνωση είναι ο ορισμός του νερού ως ανανεώσιμου και πεπερασμένου φυσικού πόρου ο οποίος ενδέχεται να καταστεί σπάνιος λόγω των κλιματικών ανωμαλιών σε ορισμένες περιφέρειες της ΕΕ, ιδίως σήμερα στα κράτη της μεσογειακής λεκάνης. Οι προβλέψεις των συνεπειών που μπορεί να έχουν επί του φυσικού κύκλου των υδάτων οι σύγχρονες κλιματικές αλλαγές σε όλη την επικράτεια της ΕΕ, πρέπει να εξακολουθήσουν να αποτελούν πρωταρχικό στόχο μελέτης.

2.2. Η χάραξη μιας αιεφόρου πολιτικής στον τομέα των υδάτων θα πρέπει να εισαγάγει ένα νέο στοιχείο, την ποσότητα των υδάτινων πόρων, δεδομένης της στενής σχέσης που υφίσταται με την ποιότητά τους (διάχυση της ρύπανσης, οικολογικό δυναμικό, ορισμός κατώτατων τιμών απόρριψης, κ.λπ.).

2.3. Η ύπαρξη επαρκών υδάτινων πόρων, δηλαδή στην ποσότητα που απαιτείται για την κάλυψη των αναγκών του ανθρώπου και των φυσικών οικοσυστημάτων, δεν εξαρτάται από τη συνεχή αναζήτηση νέων πηγών πόρων, που πολλές φορές είναι πολυδάπανη και έχει τεράστιες κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές συνέπειες, τις αποκαλούμενες πολιτικές προσφορές, αλλά θα πρέπει να βασίζεται σε πολιτικές ζήτησης που θα επιδιώκουν την προσαρμογή των διαφορετικών χρήσεων του νερού σε συνάρτηση με τους υφιστάμενους περιορισμένους πόρους.

2.4. Υπό την έννοια αυτή θα πρέπει να καλλιεργηθεί στην Κοινότητα μια νέα στάση ως προς τη χρήση, την επαναχρησιμοποίηση και την εξοικονόμηση του νερού, με την οποία θα λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες των περιφερειών και θα υπάρχει μέριμνα για την προστασία της ποιότητας και της ποσότητας των υφιστάμενων πόρων με καλύτερες πολιτικές διατήρησης, εύλογα τέλη επί των υδάτων και ορθότερη διαπαιδαγώγηση των πελατών. Η νέα αυτή στάση είναι καθοριστική για την επίτευξη μιας αιεφόρου χρήσης των υδάτινων πόρων

ώστε να συγκλίνουν πάντοτε οι στόχοι της πολιτικής στον τομέα των υδάτων που αναφέρθηκαν ανωτέρω (σημείο 1.2).

2.5. Η ΟΚΕ φρονεί ότι θα ήταν σκόπιμο να τεθούν προτεραιότητες στους στόχους που ορίζονται στην Ανακοίνωση και να δοθεί μεγαλύτερο βάρος στις περιβαλλοντικές απαιτήσεις, εφόσον αυτές είναι θεμελιώδεις αφενός για τη διασφάλιση της παροχής πόσιμου νερού και, αφετέρου, για την πρόληψη ξηρασιών και πλημμυρών, καθώς και για την επίτευξη αιεφόρου οικονομικής ανάπτυξης (βιομηχανία, γεωργία και υπηρεσίες).

Υπό την έννοια αυτή η σειρά των προτεραιοτήτων ορίζεται ως ακολούθως:

- Εφοδιασμός των ανθρώπων,
- Διασφάλιση της κάλυψης των οικολογικών απαιτήσεων,
- Γεωργικές και βιομηχανικές χρήσεις,
- Τέρψη και άλλες χρήσεις πολυτελείας.

3. Στοιχεία που επηρεάζουν την επίτευξη των στόχων που ορίστηκαν για την πολιτική στον τομέα των υδάτων

3.1. Η ΟΚΕ φρονεί ότι ενδείκνυται να απαριθμηθούν και να ταξινομηθούν τα στοιχεία που επηρεάζουν την επίτευξη των στόχων μιας αιεφόρου πολιτικής στον τομέα των υδάτων.

3.2. Εντούτοις, στην Ανακοίνωση που παρουσιάστηκε γίνεται ανεπαρκής ανάλυση, όσο και συνοπτική κι αν πρέπει να είναι αυτή, του σημείου «άλλες ανθρωπογενείς επιδράσεις». Είναι σκόπιμο να αναπτυχθεί εκτενέστερα η έννοια της αιεφόρου διαχείρισης των υδάτινων πόρων και της προστασίας τους, σε σχέση με τις ενδεχόμενες υποδομές που μπορούν να χρησιμοποιηθούν και τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον, καθώς και με άλλες πολιτικές που συνδέονται με τη διαχείριση αυτή, όπως λ.χ. η πρόληψη της διάβρωσης, η αναδάσωση, κ.λπ.

4. Θεμελιώδεις αρχές της πολιτικής στον τομέα των υδάτων στην ΕΚ

4.1. Το γενικό πλαίσιο της κοινοτικής πολιτικής ρυθμίζεται βάσει του άρθρου 130Π της Συνθήκης που ορίζει τις βασικές αρχές της περιβαλλοντικής πολιτικής. Η ΟΚΕ επιθυμεί να επισημάνει μεταξύ όλων αυτών την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει».

4.2. Όσον αφορά τη χρήση των διαθέσιμων επιστημονικών και τεχνικών δεδομένων, στο πλαίσιο της αρχής της προφύλαξης, η ΟΚΕ φρονεί ότι αυτή θα πρέπει να διευρυνθεί και να απαιτούνται διεξοδικές μελέτες από τις διοικήσεις που θα εξασφαλίζουν την αξιοπιστία των προβλέψεων που πραγματοποιούνται για τις διάφορες οικονομικές και κοινωνικές παραμέτρους, όπως οι μελλοντικές καταναλώσεις νερού για οικονομικές δραστηριότητες, οι προβλέψεις χρήσης επικίνδυνων ουσιών που επιτρέπονται στη βιομηχανία, τη γεωργία, κ.λπ. Και τούτο, διότι ενδέχεται από αυτές να προκύπτει ότι είναι απαραίτητες πολυδάπανες ενέργειες για υποδομές, εγκαταστάσεις και κατεργασία που μπορεί να μην ανταποκρίνονται στις

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 82 της 19. 3. 1996, σ. 7.

⁽²⁾ Έγγρ. COM(94) 612 τελικό.

ανάγκες και να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητά τους.

4.3. Όσον αφορά τη στάθμιση κόστους/οφέλους, η Συνθήκη ορίζει, κατά τον καθορισμό των ειδικών στόχων της περιβαλλοντικής πολιτικής, να λαμβάνεται υπόψη το κόστος και το όφελος τόσο της λήψεως όσο και της μη λήψεως μέτρων, προκειμένου να εξευρεθεί η βέλτιστη λύση για τις διάφορες στρατηγικές επιλογές.

Εντούτοις, είναι γνωστό και, συνεπώς, θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη τόσο στην Ανακοίνωση όσο και στη μεταγενέστερη σύνταξη μιας οδηγίας, ότι καίτοι η νομισματική αποτίμηση των φυσικών πόρων αποτελεί έναν από τους στόχους της αιεφόρου ανάπτυξης, η αποτίμηση αυτή δεν μπορεί να γίνει εάν οι πόροι αυτοί θεωρηθούν αποκλειστικά και μόνον ως εμπορεύματα, λόγω:

- α) της ζωτικής σημασίας που έχει για την επιβίωση του ανθρώπου και των οικοσυστημάτων ένας φυσικός πόρος όπως το νερό το οποίο αποτελεί ύψιστο αγαθό που δεν μπορεί να υπολογιστεί με οικονομικούς όρους.
- β) Της δυσκολίας να εκτιμηθούν με οικονομικούς όρους άλλες πτυχές ή φαινόμενα που συνδέονται με τους υδάτινους πόρους: δαπάνες που συνδέονται με τη διάβρωση ή την απερίθωση, την προστασία του πλούτου των φυσικών τοπίων και τη γενετική ποικιλομορφία των οικοσυστημάτων τα οποία υφίστανται μόλυνση ή υπερβολική χρήση των πόρων.
- γ) Του γεγονότος ότι κατά την παραγωγή, τη διανομή και την κατανάλωση νερού οι τιμές ορίστηκαν σε ορισμένες περιπτώσεις χωρίς να ληφθούν υπόψη οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις και συνεπώς δεν απεικονίζουν το πραγματικό τους κόστος για την κοινωνία.

Για να πραγματοποιηθεί ανάλυση της νομοθεσίας στον τομέα των υδάτων με βάση τη στάθμιση κόστους/οφέλους πρέπει να εκπονηθούν προγράμματα αποτελεσματικά από απόψεως κόστους και οικονομικώς πραγματοποιήσιμα με στόχο να αποφευχθεί το ενδεχόμενο οι σωρευτικές επιπτώσεις των διαφόρων πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να μεταβιβασθούν στους λογαριασμούς των πελατών.

4.4. Με βάση τους ανωτέρω συλλογισμούς η ΟΚΕ φρονεί ότι:

- Οι υδάτινοι πόροι δεν μπορούν να θεωρηθούν ως ένα ακόμη εμπόρευμα λόγω του ότι είναι αναγκαία για την ανθρώπινη ζωή, για την επιβίωση όλων των οικοσυστημάτων και για τη διατήρηση των βασικών παραγωγικών δραστηριοτήτων για τούτο η προστασία και η διαχείρισή τους απαιτεί την ενεργό συμμετοχή ολόκληρης της κοινωνίας και των κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων ειδικότερα.
- Η πολιτική στον τομέα των υδάτων δεν πρέπει ποτέ να χρησιμοποιηθεί ως πολιτικό όπλο διακρίσεων κατά των άλλων λαών.
- Η Κοινότητα πρέπει να επαγρυπνεί ώστε τόσο οι κοινοτικοί κανόνες, όσο και τα μέσα της οικονομικής πολιτικής για

το περιβάλλον να μην χρησιμοποιούνται για τη στρέβλωση του ανταγωνισμού λόγω της άνισης κατανομής στη φύση των πόρων αυτών.

5. Πρόταση για Οδηγία Πλαίσιο σχετικά με τους υδάτινους πόρους

5.1. Η Επιτροπή φρονεί ότι η υφιστάμενη κοινοτική νομοθεσία είναι πεπαλαιωμένη και ότι η συνοχή και η αποτελεσματικότητά της θα βελτιωθούν με την υιοθέτηση μιας Οδηγίας Πλαίσιο σχετικά με τους υδάτινους πόρους η οποία θα περιλαμβάνει:

- τις ποσοτικές και ποιοτικές πτυχές του νερού,
- τη διαχείριση των επιφανειακών και των υπόγειων υδάτων,
- τη χρήση των υδάτων και την προστασία του περιβάλλοντος,
- την καταπολέμηση της μόλυνσης με βάση, ταυτόχρονα, τον έλεγχο εκπομπών και απορρίψεων και τον καθορισμό στόχων ποιότητας,
- την ενσωμάτωση της πολιτικής των υδάτων με άλλες πολιτικές.

5.2. Η ΟΚΕ τάσσεται υπέρ αυτής της Οδηγίας Πλαίσιο και φρονεί ότι θα είχε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα εάν το περιεχόμενο της διευρυνόταν προς μια πολύ σημαντική πτυχή για την εφαρμογή της, όπως:

5.2.1. την ενσωμάτωση της πολιτικής των υδάτων στις εντατικές μορφές γεωργίας, με την προώθηση της έρευνας για αποτελεσματικότερες τεχνικές άρδευσης, νέα λιπάσματα και φυτοφάρμακα που δεν βλάπτουν το περιβάλλον, έως τη χρήση τρόπων ανακύκλωσης των λυμάτων. Επίσης, πρέπει να ενισχυθούν οι αγροτικές τεχνικές που χρησιμοποιούν λιγότερα αγροχημικά προϊόντα για να πετύχουν τα ίδια αποτελέσματα.

5.2.2. την ενσωμάτωση, επίσης, των πτυχών της διαχείρισης των υπογείων και παρακτίων υδάτων που επηρεάζουν τη νέα αυτή πολιτική.

5.3. Για την εφαρμογή αυτής της Οδηγίας Πλαίσιο θα απαιτηθεί η χάραξη Ολοκληρωμένων Σχεδίων Διαχείρισης των Υδάτων σε Λεκάνες Απορροής (αλιευτικές ζώνες).

Η ΟΚΕ επικροτεί τις ιδέες αυτές διότι θεωρεί ότι τα σχέδια αυτά είναι κατάλληλα για την αιεφόρο διαχείριση των υδάτινων πόρων και για την ανάπτυξη και την προστασία των χερσαίων οικοσυστημάτων και των υδροτόπων.

5.4. Εντούτοις, η ΟΚΕ φρονεί ότι:

- πρέπει να ληφθεί υπόψη η τήρηση των διεθνών συμφωνιών που έχουν συναφθεί με τρίτες χώρες, για τον καθορισμό των προβλημάτων διαχείρισης των εξωκοινοτικών λεκανών απορροής και που δεν υφίστανται παρόμοιες συμφωνίες:

— η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει τα αντίστοιχα μέτρα. Είναι ανάγκη να υπάρξει ταξινόμηση των διαφόρων τύπων λεκανών απορροής που απαντώνται στον κοινοτικό χώρο ώστε να καταστεί δυνατός, σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά τους (κλιματολογικές συνθήκες, οικοσυστήματα που στηρίζουν, μορφολογία, σχέση με τις παραγωγικές δραστηριότητες, σύνθεση του εδάφους κ.λπ.), ο καθορισμός των Ολοκληρωμένων Σχεδίων Διαχείρισης των Υδάτων στις εν λόγω λεκάνες.

Προσέτι, και για να αποτελέσουν τα Σχέδια αυτά τα πραγματικά μέσα για τη διαχείριση αυτή, η ΟΚΕ φρονεί ότι η Οδηγία πρέπει να περιλαμβάνει, επίσης, τους μηχανισμούς για:

- α) συμμετοχή όλων των κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων στον καθορισμό τους,
- β) τον ορισμό των οργανισμών παρακολούθησης και ελέγχου των σχεδίων όπου θα εκπροσωπούνται επίσης οι ίδιοι κοινωνικοί και οικονομικοί παράγοντες,
- γ) τη θέσπιση ειδικών διαύλων ολικής ή μερικής χρηματοδότησης των δράσεων που περιλαμβάνονται στα εν λόγω σχέδια.

5.5. Κατά την άποψη της ΟΚΕ ο στόχος της «φυσικής οικολογικής κατάστασης» είναι το βέλτιστο, όμως όπως επισημαίνεται και στη γνωμοδότηση σχετικά με την οδηγία για την οικολογική ποιότητα των υδάτων⁽¹⁾ είναι πλιό σκόπιμος αυτή τη στιγμή ο όρος «καλή οικολογική κατάσταση», πάντοτε όμως στην προοπτική επίτευξης της φυσικής οικολογικής κατάστασης.

5.6. Η ΟΚΕ επιδοκιμάζει το σύστημα χορήγησης αδειών που προτείνει η Επιτροπή, επειδή κατ'αυτόν τον τρόπο διασυνδέεται η ποιότητα με την ποσότητα. Ωστόσο, το σύστημα δεν πρέπει να εφαρμόζεται σε περίπτωση που δεν υπάρχουν προβλήματα άντλησης, ώστε να αποφεύγονται άσκοπες γραφειοκρατικές διαδικασίες.

6. Ειδικές πτυχές της διαχείρισης των υδάτινων πόρων

6.1. Η Ανακοίνωση που παρουσιάστηκε απαριθμεί και αναλύει ορισμένες ειδικές πτυχές της διαχείρισης των υδάτινων πόρων της σημερινής πολιτικής που ακολουθείται στον τομέα από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

6.2. Όσον αφορά τον έλεγχο της ρύπανσης των υδάτινων πόρων από σημειακές πηγές και την επίβλεψη της ποιότητας των εν λόγω πόρων, η ΟΚΕ συνιστά την υιοθέτηση των συστάσεων που διατυπώθηκαν στη Διάσκεψη για την «Πολιτική των Υδάτων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας» που διοργάνωσε προσφάτως η Επιτροπή (28-29 Μαΐου 1996) και τονίζει ότι θα πρέπει:

- να υιοθετηθεί μία συνδυασμένη προσέγγιση με την οποία να εναρμονίζεται η στρατηγική καθορισμού των οριακών τιμών εκπομπών με τον καθορισμό στόχων ποιότητας των υδάτινων πόρων·

- να θεσπισθεί ένα κοινό πλαίσιο ορισμών και στις δύο προσεγγίσεις·

- να ενταχθούν βιολογικές παράμετροι στον καθορισμό της ποιότητας των υδάτων·

- να καθοριστούν οριακές τιμές εκπομπών, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για όλες τις ουσίες που αποτελούν στόχο προτεραιότητας της υφιστάμενης νομοθεσίας, όπως έχει ήδη ζητήσει η ΟΚΕ στη γνωμοδότησή της⁽²⁾ για την πρόταση οδηγίας σχετικά με τη συνολική πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης⁽³⁾, σύμφωνα με τις αρχές που περιλαμβάνει η εν λόγω πρόταση οδηγίας·

- να θεσπισθεί ένα σύστημα που να επιτρέπει, όταν απαιτείται, να ορίζονται οι στόχοι ποιότητας των υδάτινων πόρων σε ευρωπαϊκή κλίμακα·

- να προωθηθεί η επιστημονική και τεχνολογική έρευνα που απαιτείται για τον καθορισμό των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών (ΒΔΤ)⁽⁴⁾ στις οποίες θα βασίζονται οι οριακές τιμές εκπομπών·

- να θεσπισθεί ενδεδειγμένο σύστημα πληροφοριών και ελέγχου που να καθιστά συγκρίσιμα τα δεδομένα και τις τεχνικές που χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη·

- να θεσπιστούν ρυθμιστικά μέτρα της ΕΕ με στόχο τη μείωση του κινδύνου ακούσιας ρύπανσης από τη βιομηχανία, τη γεωργία ή τις μεταφορές που θα μπορούσε να έχει δυσμενείς επιπτώσεις για τις υδρολογικές λεκάνες. Το εν λόγω ρυθμιστικό πλαίσιο θα υποχρεώνει τις αρμόδιες σε κάθε χώρα διοικητικές αρχές, στα πλαίσια της αρχής της επικουρικότητας, να λαμβάνουν δεσμευτικά μέτρα για την εφαρμογή τους.

6.3. Με την Ανακοίνωση διερευνάται το ενδεχόμενο καθορισμού και ταξινόμησης των περιοχών σε συνάρτηση με το διαφορετικό βαθμό προστασίας που απαιτείται για τη διατήρησή τους. Η ΟΚΕ φρονεί ότι για να ακολουθηθεί αυτή η γραμμική δράση θα πρέπει ο χωρισμός σε περιοχές να γίνει με κριτήριο τη συνολική προστασία των λεκανών και να ανταποκρίνεται στις υπάρχουσες τεχνικές και επιστημονικές γνώσεις καθώς και ότι θα πρέπει να καταβληθούν οι απαιτούμενες προσπάθειες για να ομογενοποιηθούν και να αναθεωρηθούν τα κριτήρια και οι έννοιες που θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, με ενσωμάτωση και διασφάλιση της συνοχής τους με το περιεχόμενο των διαφόρων διεθνών συμβάσεων για την προστασία των υδάτων που έχει υπογράψει η Κοινότητα (Ελσίνκι, Ospar, κ.λπ.)· και τούτο γιατί η αξιολόγηση της ποιότητας του νερού είναι πολύπλοκο ζήτημα που εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 195 της 18. 7. 1994.

⁽³⁾ COM(93) 423 τελικό.

⁽⁴⁾ Όπως ορίζονται στο σημείο 11 του Άρθρου 2 της κοινής θέσης του Συμβουλίου για την πρόταση σχετικά με τη συνολική πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης, ΕΕ αριθ. C 87 της 25. 3. 1996.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 397 της 31. 12. 1994.

6.4. Η ενημέρωση του κοινού ως προϋπόθεση για τη συμμετοχή και τον έλεγχο των πολιτών και των κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων στις πολιτικές στον τομέα των υδάτων θα πρέπει να αναπτυχθεί ρητώς στην Οδηγία Πλαίσιο, με διεύρυνση, όχι μόνο προς τις δημόσιες διοικήσεις, της διαφάνειας των πληροφοριών για την κατάσταση των υδάτινων πόρων, αλλά και με διασφάλιση, υπό ισότιμους όρους στο πλαίσιο της ΕΕ, της πρόσβασης του κοινού στις πληροφορίες σχετικά με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που έχουν οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί ιδιωτικού χαρακτήρα με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, τόσο την εθνική όσο και την κοινοτική, όσον αφορά τη χρήση, την παραγωγή και τις απορρίψεις ρυπαντικών και επικίνδυνων ουσιών.

6.5. Για τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της ενημέρωσης του κοινού θα ληφθεί υπόψη η αρχή της επικουρικότητας προκειμένου το κάθε κράτος μέλος να διατηρήσει ή να θεσπίσει τα ενδεδειγμένα μέσα. Εντούτοις, η Οδηγία Πλαίσιο θα πρέπει να ορίζει τα ελάχιστα δεδομένα που θα περιέχει η εν λόγω ενημέρωση και η κατά περιόδους προσαρμογή της, διασφαλίζοντας την αδιάλειπτη πρόσβαση όλων των ενδιαφερομένων.

Στις αιτίες που προβάλλει η Επιτροπή πρέπει να προστεθούν για διάφορους λόγους οι ακόλουθες:

- Ο ζωτικός χαρακτήρας των υδάτινων πόρων για την επιβίωση των ανθρώπων και τη συνέχιση των περισσότερων από τις παραγωγικές δραστηριότητες του ανθρώπου,
- Το γεγονός ότι σε πολλές περιπτώσεις είναι διασυννοριακοί φυσικοί πόροι,
- Για να καταστεί δυνατή η βελτιστοποίηση των γνώσεων και της επιστημονικής και τεχνικής έρευνας που απαιτείται για τη συντήρηση και τη διατήρησή τους με βάση συγκρισιμα στοιχεία.

7. Τελικές εκτιμήσεις

7.1. Με την πρόταση της Επιτροπής μελετάται η ανάκληση τεσσάρων οδηγιών και μιας πρότασης οδηγίας που θα αντικατασταθούν από την Οδηγία Πλαίσιο και η ενσωμάτωση ορισμών και απαιτήσεων ελέγχου άλλων επτά οδηγιών και μιας άλλης πρότασης.

Οι ακόλουθες οδηγίες θα ανακληθούν και θα αντικατασταθούν από την Οδηγία Πλαίσιο:

- η οδηγία σχετικά με την ποιότητα των επιφανειακών υδάτων⁽¹⁾ (και η συναφής οδηγία 79/869/ΕΟΚ⁽²⁾),
- η οδηγία σχετικά με τα ύδατα που είναι ικανά να στηρίξουν πληθυσμούς ιχθύων⁽³⁾,
- η οδηγία σχετικά με τα ύδατα για οστρακοειδή⁽⁴⁾,
- η οδηγία σχετικά με την προστασία των υπογείων υδάτων⁽⁵⁾,
- η πρόταση οδηγίας σχετικά με την οικολογική ποιότητα του νερού⁽⁶⁾.

7.2. Η ΟΚΕ επικροτεί την απόφαση αυτή αλλά προειδοποιεί ότι πρέπει να διατηρηθούν οι πτυχές των οδηγιών αυτών που χρησίμευσαν για τη μεταγενέστερη νομική ανάπτυξη, ενώ θα πρέπει να υπάρξει η απαραίτητη προσαρμογή του χρονοδιαγράμματος βάσει του οποίου θα τεθεί σε ισχύ, ούτως ώστε αυτό να συμβεί ταυτόχρονα με την ανάκληση, προκειμένου να μην μεσολαβήσει κανένα διάστημα μεταξύ των δύο χρονικών στιγμών και να μην μειωθεί, κατ'αυτόν τον τρόπο, το επίπεδο της προστασίας του περιβάλλοντος.

Η Οδηγία Πλαίσιο πρέπει να δίνει τη δυνατότητα για μεταγενέστερη κατάρτιση όσων οδηγιών απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων που θέτει η ίδια και όχι μόνον όσες δεν ανακαλούνται και οι προτάσεις του σημείου 10 με τίτλο «Διαδικαστικά».

7.3. Η ΟΚΕ επιθυμεί να δηλώσει ότι επιφυλάσσεται να εκφέρει γνώμη για τη μελλοντική Οδηγία Πλαίσιο ανεξάρτητα από τις εκτιμήσεις που περιέχονται εδώ.

7.4. Στην ίδια κατεύθυνση, επιθυμεί να συστήσει στην Επιτροπή, προκειμένου να υπάρξει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των νέων περιβαλλοντικών εννοιών, ειδικά σχολικά προγράμματα στην ΕΕ.

7.5. Επίσης θα ήταν σημαντική η κατάρτιση Ευρωπαϊκού Υδρολογικού Χάρτη στον οποίο θα προσδιορίζονται οι συνθήκες ποσότητας και ποιότητας των λεκανών απορροής.

(1) ΕΕ αριθ. L 194 της 25. 7. 1975.

(2) ΕΕ αριθ. L 271 της 29. 10. 1979.

(3) ΕΕ αριθ. L 222 της 14. 8. 1978.

(4) ΕΕ αριθ. L 281 της 10. 11. 1979.

(5) ΕΕ αριθ. L 20 της 26. 1. 1980.

(6) Έγγρ. COM(93) 680 τελικό.

Βουξέλλες, 25 Σεπτεμβρίου 1996.

Ο Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Carlos FERRER